| | |
|---|---|
| Súd: | Mestský súd Košice |
| Spisová značka: | K2-26Cpr/9/2021 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 7221207954 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 04. 01. 2024 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Anna Vargová |
| ECLI: | ECLI:SK:MSKE:2024:7221207954.13 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice samosudkyňou JUDr. Annou Vargovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom v C., D. E. XX, zastúpeného: Prof. JUDr. Ján Klučka CSc., advokát, so sídlom v Košiciach, Ku Potoku č. 4, proti žalovanému: SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva žalovaného podľa práva Európskej únie Slovenskou republikou, takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2.000€ v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Košice II dňa 11.10.2021 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy vo výške 20 000,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a náhrady trov konania. V odôvodnení žaloby uviedol, že žalobou si uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme. Týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského zboru SR sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného“ týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré záväzne určuje dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o Smernicu 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ktorá zjednocuje ustanovenia Smernice 93/104/ES), pričom jej porušenie členským štátom EÚ vyvoláva jeho zodpovednosť podľa práva EÚ a pre osoby postihnuté takýmto porušením zakladá právo na náhradu spôsobenej ujmy pred vnútroštátnymi súdmi členského štátu. Účinná ochrana bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa zabezpečuje tým, že členské štátu EÚ sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas ako aj minimálny čas odpočinku. Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES ukladá členským štátom opatrenia na zabezpečenie toho, aby priemerný pracovný čas na každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín a pracovníkom garantuje právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas, ktoré im vyplýva priamo z práva EÚ. Súdny dvor EÚ (ESD) súčasne spresnil, že aj v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času, ktorá v spojení s ich „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Žalobca poukazuje na rozhodnutia vo veci C-429/09, v ktorom ESD uviedol, že: „ Pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES.“ Obdobne vo veci C-437/05 týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku ESD uviedol, že: „ ...pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime

fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle Smernice 93/104/ES nezávisle od toho, akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu pracovnej pohotovosti....“ Napokon vo veci posúdenia režimu pohotovosti lekárov záchranárov (C-397/01) ESD uviedol, že: „ ... časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času...“ Je zrejme, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Žalobca poukazuje na to, že citované rozsudky ESD potvrdzujú, že členské štáty EÚ nemôžu jednostranne určovať rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES tak, že by 48 hodinový pracovný čas viazali na nejakú podmienku, prípadne by ho určitým spôsobom svojvoľne porušovali. Akákoľvek vnútroštátna právna úprava pracovného času dlhšieho ako 48 hodín vrátane pracovnej pohotovosti na pracovisku je v rozpore s požiadavkami Smernice. Napriek tomu, že príloha č. 4 k Zákonu o hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.11.2002 znenie túto skutočnosť nepotvrdzuje. V tomto smere sa zákon o hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD. Zákonník práce sa však na právnu kvalifikáciu pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Pochybenia v Zákone o hasičskom zbore nemajú len abstraktný význam, keďže podľa práva EÚ takáto úprava je na ujmu jeho príslušníkom, pretože im spôsobuje škodu, náhrady ktoré sa môžu domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Podstata spočíva v tom, že služobnú pohotovosť hasičov Zákon o hasičskom zbore nepovažuje za súčasť ich  týždenného pracovného času v zmysle únijného práva v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu. Právna úprava nie je v súlade s čl. 2 ako aj čl. 6 ods. 2 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Na preukázanie tvrdení doložil žalobca listinný dôkaz o týždennej dochádzke preukazujúci prekračovanie 48 hodinového pracovného času týždenne. Právo zamestnancov pri porušení ich práv garantovaných právom EÚ jej členským štátom možno odvodiť aj z formulácie ESD vo veci C-429/09 ktorý uviedol, že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva priamo jednotlivcom právo, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. ESD v prípade C-429/09 výslovne potvrdil, že: „ ...pracovník, ktorý ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora odpracoval týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia ....“ V prípade neexistencie ustanovení práva EÚ v tejto oblasti, je na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určil, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy EÚ má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež, aby definoval pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Rozsah náhrady škody musí byť primeraný, aby mohol zabezpečiť skutočnú ochranu únijných práv. Žalobca tvrdí, že v jeho prípade boli splnené únijné podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie jeho práva garantovaného čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES z ktorej vyplýva jeho nárok na náhradu spôsobenej škody. Svoje tvrdenia opiera o judikatúru ESD a to predovšetkým vo veci C-429/09 ktorým súd výslovne potvrdil právo na 48 hodinový pracovný čas pre príslušníkov hasičských zborov, za ktorý v prípade jeho porušenia patrí právo na náhradu škody uplatniteľné pred súdnymi orgánmi členských štátov EÚ. ESD rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, keď sú splnené 3 podmienky t.j. , že 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom exituje priama príčinná súvislosť. Žalobca tvrdí, že v jeho prípade došlo k splneniu 3 podmienok založenia zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie jeho práva podľa čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a teda k legitímnemu uplatneniu jeho nároku na náhradu vzniknutej škody pred slovenským súdom. Podľa judikatúry ESD týkajúcej sa škôd vznikajúcim hasičom pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby pod škodou treba rozumieť „škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES rešpektovaný“ (bod 59 rozsudku ESD vo veci C-429/09). Pojem „odpočinok“ znamená, že pracovníci by mali mať primeraný čas odpočinku, trvanie ktorého sa musí vyjadriť v jednotkách času. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Je potrebné zaviesť „maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. V okolnostiach prípadu žalobcu treba za primeraný odpočinok považovať taký, ktorý

by mal nasledovať po 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Dlhodobé nerešpektovanie určeného únijného týždenného pracovného času sa môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Analýza slovenského právneho poriadku potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcov a ani pravidlá použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu, ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§ 11-13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu. Nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únioového práva možno posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobené zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa OZ sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime úniovej zodpovednosti, nakoľko sa rovnako predpokladá existencia zásahu spôsobilého objektívne vyvolať nemajetkovú ujmu, ďalej že musí ísť o zásah neoprávnený a napokon že musí existovať príčinná súvislosť medzi uvedenými podmienkami. Vzhľadom na procesnú absenciu ako úniovej tak aj špeciálnej vnútroštátnej právnej úpravy by sa podľa žalobcu mal postup súdu v konaní o náhradu škody spravovať existujúcimi vnútroštátnymi pravidlami. Navrhol vydať rozsudok v súlade už s citovaným petitom žaloby.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 5.11.2021 uviedol, že konanie navrhuje zastaviť, prípadne žalobu zamietnuť. Uviedol, že pôsobnosť Smernice 2003/88/ES na nesprávne prebratie ktorej sa žalobca odvoláva, je v zmysle čl. 1 ods. 3 Smernice a čl. 1 ods. 4 vymedzená s odkazom na čl. 2 Smernice Rady 89/391/EHS z 12.6.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS „táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.).“ Podľa čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS „táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.“ Z uvedeného možno podľa žalovaného vyvodiť záver, že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Inak povedané, Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany kam možno podľa žalovaného subsumovať aj štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť. Možno to odvodiť aj zo zákonných ustanovení § 12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, § 3 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore, prípadne § 8 ods. 1, § 12 ods. 1 zákona č. 121/2002 Z.z o integrovanom záchrannom systéme. Žalovaný namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie s odôvodnením, že žalobu pre netransponovanie smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať 1. Európska komisia priamo na ESD, 2. fyzická/právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá. Žalobca nežaluje svojho zamestnávateľa ale štát, v mene ktorého koná ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Navyše, žalobca mal na túto skutočnosť upozorniť nadriadeného a žiadať, aby mu pohotovosť nad povolený limit nebola určovaná. K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES žalovaný uviedol, že v zmysle čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES definujúci „pracovný čas“ je transponovaný v 4. hlave zákona č. 315/2001 Z.z. v ust. § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetne ustanovenia definujú služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa §§ 91, 92 cit. zák.. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 cit. zák. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a nariadenou služobnou pohotovosťou. Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby,

ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalovaný poukázal aj na čl. 15 Smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky napr. v kolektívnych zmluvách. Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých časti služobného času je upravené v kolektívnej zmluve pre príslušníkov HaZZ pre rok 2016, kde v čl. 8 ods. 1 sa uvádza: „pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16,5 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7,5 hodín v jednej 24 hodinovej zmene“. Podľa názoru žalovaného zákonné ustanovenia § 85, § 91, § 92 zák. č. 315/2001 Z.z. ako aj ustanovenia platnej kolektívnej zmluvy plne transponujú čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. K transpozícii čl. 6 Smernice 2003/88/ES žalovaný uviedol, že Smernica 2003/88/ES pripúšťa výnimku zo stanoveného limitu na dodržanie pracovného času za splnenia kumulatívnych podmienok: písomný súhlas zamestnanca, zamestnávateľ vedie aktuálne záznamy o všetkých zamestnancoch vykonávajúcich takúto prácu a poskytne informácie o zamestnancoch, ktorí dali takýto súhlas, zamestnávateľ dodržiava všetky všeobecné zásady ochrany a bezpečnosti zdravia zamestnancov pri práci a žiadnemu zamestnancovi nevznikne zo strany zamestnávateľa ujma za to, že nie je ochotný súhlasiť s vykonávaním takejto práce. Podľa názoru žalovaného smernica umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomernom rozvrhnutom pracovnom čase a určiť dlhšie referenčné obdobie ako 4 mesiace, prípadne upraviť to v kolektívnej zmluve. Podľa žalovaného je teda zrejme, že aj keď vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z.z. a kolektívna zmluva dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy transponovali čl. 6 smernice správne. Žalobcovi sa tak tvrdenia o nesprávnom prebratí smernice nepodarilo preukázať. K nároku na náhradu škody žalovaný uviedol, že pokiaľ by sa súd nestotožnil s argumentáciou žalovaného o možnosti odchylnej úpravy tak vo vzťahu k nároku na náhradu škody za porušenie únijného práva má za to, že podmienky sú definované nasledovne: 1. cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcovi práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť. Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil vznik nároku na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovanému nie je zrejme, ako žalobcovi mohla vzniknúť uplatnená škoda, keďže sám to stanovuje veľmi nejasne. Žalovaný zdôraznil, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo venovať sa inej činnosti, pričom má na to vymedzený priestor. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky práce. Za takto stanovený čas dostáva pracovnú odmenu. Žalovaný je tiež toho názoru, že pokiaľ by aj súd bol názoru, že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa zarátať do pracovného fondu samo o sebe to nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Súd by mal preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu ( v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora C-46/93). Záverom žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax súdov SR a tiež dal do pozornosti konkrétne rozhodnutia.

3. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného doručenému súdu dňa 30.11.2021 uviedol, že pokiaľ žalovaný poukazuje na pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, upravené v čl. 2 ods. 1, 2 a na základe odkazu ods. 3 čl. 2 na Smernicu 89/391/EHS, kde žalovaný poukázal na to, že táto smernica sa neuplatňuje na určité osobitné činnosti verejných služieb ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo na určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, ktorých osobitná povaha je nevyhnutne v rozpore s touto smernicou v dôsledku čoho dochádza k záveru, že štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie Smernice 89/391/EHS, kde žalovaný zjednodušeným výkladom sa dostáva k záveru, že nakoľko hasiči sa podieľajú na civilnej ochrane obyvateľstva, Smernica 2003/88/ES sa na nich nemôže vzťahovať a žalobcovi nemohla vzniknúť ďalšia škoda, s uvedeným sa žalobca nestotožňuje. Žalobca poukazuje na to, že výkladom čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/ES sa zaoberali viaceré rozsudky ESD, výklad ktorých je všeobecne záväzný a s ktorými je tvrdenie žalovaného v nesúlade. Napríklad rozhodnutie C-397/01 bod 53 konštatuje: „čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391 nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti

odporujú použitiu ustanovení tejto smernice“. V dôsledku toho výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS bola prijatá len za účelom zabezpečenia riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napr. katastrofa pre ktoré je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Z uznesenia ESD vo veci C52/04 vyplýva, že na činnosti zásahových síl verejnej hasičskej služby sa nevzťahuje výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 Smernice č. 89/131/EHS ale tieto činnosti naopak patria do pôsobnosti tejto smernice pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok. Z novšej judikatúry uvádza žalobca rozhodnutie C-518/15 z ktorého vyplýva, že „Smernica 2003/88/ ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním verejným príslušnej službe a to aj vtedy, keď zásahy ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie“. Uvedené potvrdzuje aj samotná Smernica 2003/68/ES, ktorá v čl. 17 ods. 3 bod 3iii výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Takáto úprava by nemala žiadny zmysel, ak by bola takáto činnosť ako celok vylúčená zo Smernice 89/391/EHS, nakoľko v takomto prípade by sa na ňu nevzťahovala ani Smernica 2003/88/ES. K transpozícii článkov smernice žalobca uviedol, že slovenský zákonodarca rozhodol o transponovaní Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z., avšak v rozpore so smernicou, pretože sa negarantuje 48 hodinová pracovná doba pre hasičov. Práve naopak, týždenný súčet služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice. Každý hasič pracujúci na zmeny bežne strávi na pracovisku týždenne 57,95 hodín. Transpozícia smerníc nesmie byť formálna a samoúčelná, nakoľko jej prostredníctvom sa do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EÚ vnášajú požiadavky únioového práva. Napriek tvrdeniu žalovaného o správnej transpozícii Smernice 2003/88/ ES do slovenského právneho poriadku je praktickým dôsledkom aplikácie transpozičného zákona č. 315/82001 Z.z., výsledok ktorý negarantuje 48 hodinový týždenný pracovný čas pre členov hasičského zboru SR. Ďalej sa žalobca vyjadroval k otázke správnosti transpozície smernice v čl. 2 ods. 1 a v čl. 6 keď uzavrel, že nesprávne transponovanie Smernice 2003/88/ES vyplýva nie len z jeho argumentácie, ale aj z vybranej judikatúry ESD. Je tomu tak predovšetkým z toho dôvodu, že za súčasť pracovnej (služobnej) doby hasičov nepovažuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 a 2 smernice, nakoľko za súčasť pracovnej doby pracovná pohotovosť nie je považovaná, súčet „riadnej“ služobnej doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerné pracovného času požadovaného čl. 6 písm. b) smernice. Porušenie uvedených ustanovení zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za škodu spôsobenú porušením únioového práva žalobcovi tak, ako si ju uplatňuje pred konajúcim súdom. Na podporu svojej argumentácie citoval z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie napr. vo veci C-437/05 „pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle Smernice 93/104/ES nezávislé od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu pracovnej pohotovosti“ (bod 27 rozsudku ESD vo veci C-437/05 z 11.1.2007). Vo veci C-429/09 ESD uviedol, že „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES. V dôsledku toho právo únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice“ (bod 55 rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010). Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie vo veci C-397/01, kde ESD uviedol, že „časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času“ (bod 95 rozsudku ESD C-397/02). Ďalej žalobca prakticky zopakoval argumentáciu vo vzťahu k náležitosti náhrady škody, povahy a definície vzniknutej škody a k nároku na náhradu škody. K nároku na náhradu škody žalobca považoval za potrebné reagovať na niektoré z jeho pohľadu nepresné, či zavádzajúce informácie žalovaného predovšetkým k tvrdeniu, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Tento nárok žalobcovi vznikol v dôsledku toho, že došlo k porušeniu jeho práva garantovaného únioým právom. Žalovaný tvrdil, že žalobcovi mala škoda vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť. Škoda (ujma) vznikla žalobcovi na jeho súkromnom a rodinnom živote, pretože bol nútený vykonávať službu nad priemerný týždenný pracovný čas stanovený Smernicou 2003/88/ES a za porušenie jej čl. 6. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že žalobca nevyvinul snahu na to, aby škode predišiel žalobca uvádza, že k vzniku škody dochádza uplatňovaním zákona č. 315/2001 Z.z. príslušnými orgánmi, pričom žalovaný neuvádza aké

má žalobca k dispozícii účinné právne prostriedky k odstráneniu existujúceho stavu, nakoľko tu je potrebná legislatívna zmena zákona.

4. Podaním doručeným súdu dňa 29.12.2021 žalovaný stručne zhrnul a zopakoval svoju predošlú argumentáciu.

5. Podaním doručením súdu dňa 5.1.2022 žalovaný doplnil svoju argumentáciu, keď navrhol zvážiť vypočítanie skutočného týždenného priemerného služobného času žalobcu po zohľadnení dovolenky, dodatkovej dovolenky, rekondičných pobytov, voľna vyplývajúceho z kolektívnych zmlúv, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok a všetkých iných neprítomností (napr. práceneschopnosť, návšteva u lekára, sprevádzanie rodinného príslušníka do zdravotníckeho zariadenia, karanténne opatrenia, výkon občianskych povinností, iné výkony vo všeobecnom záujme a pod.) v rámci referenčných období, za ktoré mal údajne žalobcovi vzniknúť nárok na náhradu škody. Žalovaný podotkol, že rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek (striedanie troch zmien v 24-hodinových intervaloch) ale to, koľko času konkrétne príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Žalovaný doložil na základe stanoviska Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Košiciach tabuľku s prehľadom a počtom hodín, ktoré primerne strávil žalobca ako príslušník vykonávaním štátnej služby a pohotovosťou na pracovisku počas žalovaného obdobia. V ostatnom zotrval na vyjadrení aj na spôsobe rozhodnutia vo veci.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu, výsluchom žalobcu, prehľadom dennej dochádzky žalobcu v rozhodnom období, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil:

7. Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky a v konaní si uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme. Týždenný pracovný čas žalobcu sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pracovná pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto naskladneného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Podľa žalobcu úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov (vrátane hasičov) tvorí predmet úpravy práva Európskej únie záväzne určujúci dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín.

8. Žalobca na preukázanie ním tvrdených skutočností predložil súdu výpis zo systému SAP žalobcu, čo sa týka rozsahu služobného času a rozsahu služobnej pohotovosti, ktoré podľa prehľadu a rozsahu nariadených pracovných pohotovostí žalobca odpracoval.

9. Žalobca bol v konaní vypočutý, vo výpovedi uviedol, že aj po tom ako p. doktor vyhral súd, stále sa to opakuje, nič sa nezmenilo. Pridružil sa mobbing na pracovisku, mali zápisy za biele tričká. Žalobca robí túto prácu už 30 rokov a je to ťažké, pretože zamestnávateľ robí problémy na pracovisku. Poukázal na to, že do minúty musia uskutočniť výjazd, pričom zachraňujú ľudské životy. Namiesto toho by mohol byť s rodinou. Navyše má chorú mamu trpiacu na alzheimera, o ktorú je potrebné sa starať. Zamestnávateľ im neumožňuje započítať pracovný čas, žalobca ak musí byť na pracovisku netreba to zahŕňať pod nočnú pohotovosť. Na položené otázky žalobca odpovedal, že nočná pohotovosť sa mu neráta do fondu pracovného času čo je ako keby tam nebol. Okrem toho jemu a aj ostatným sa počítajú tzv. mínusové hodiny, ktoré na páske vyskočia každý mesiac a oni napriek tomu, že sú v práci 240 hodín musia ešte nejaké zmeny dopracovávať. Napriek tomu, že robia 80 hodín mesačne. Na otázku, či považuje čas medzi dvoma zmenami za dostačujúci na odpočinok žalobca uviedol, že ráno po 24-hodinovke je unavený a deň voľna mu slúži akurát na to, aby urobil čo je potrebné v rámci rodiny a venoval sa matke. Z jeho pohľadu je to na oddych málo.

10. Žalovaná strana predložila súdu tabuľku s počtom hodín, ktoré príslušník hasičského zboru priemerne strávil vykonávaním štátnej služby s pohotovosťou na pracovisku počas referenčných období, pričom priemerný počet hodín týždenne pracovnej doby bol menej ako 48 hodín. Právny zástupca žalobcu k uvedenému uviedol, že pokiaľ by bol akceptovaný spôsob výpočtu, uvedené by v okolnostiach prípadu znamenalo, že Slovenská republika neporušila Smernicu 2013/88/ES, v dôsledku čoho by žaloba nebola dôvodná. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na to, že pri transpozícií smernice do vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu EÚ je potrebné,, aby bol zohľadnený nie len jej samotný text ale aj výklad jej jednotlivých ustanovení, ktoré sú právne záväzným spôsobom prináša

Súdny dvor EU v rámci jej jednotlivých ustanovení, ktoré právne záväzným v rámci prejudicionálnych konaní. Žalobca v tejto súvislosti dáva do pozornosti judikatúru Súdneho dvora EU podľa ktorej pojmy: „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ sa v zmysle smernice nemôžu vykladať z hľadiska požiadaviek právnych úprav členských štátov, nakoľko predstavujú pojmy práva Spoločenstva, ktoré je potrebné definovať na základe objektívnych znakov a pri zohľadnení systému a cieľa uvedenej smernice, ktorým je stanovenie minimálnych požiadaviek určených na zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Iba takýto výklad zaručí smernici plnú účinnosť, ako aj jednotné uplatňovanie uvedených pojmov vo všetkých členských štátoch“ (rozsudok Súdneho dvora C- 14/04,C-437/05,C-266/14).Pojem pracovný čas preto treba vykladať autonómne nakoľko len ten je vlastný právu únie a tento termín z Čl.2 Smernice „patrí medzi jej ustanovenia od ktorých sa nemožno odchýliť nakoľko definuje jej základné pojmy“. (C- 518/15).Vo veci žalobcu je preto za súčasť jeho pracovnej doby pokladať nielen výkon štátnej služby ale aj pracovnú pohotovosť bezprostredne nadväzujúcu na výkon štátnej služby nakoľko len takýto výklad je súladný s Čl.2 Smernice 2003/88/ES.V dôsledku toho podľa právnej úpravy EU existujú len kategórie pracovný čas a čas odpočinku a neexistuje medzi nimi žiadny „medzistupeň“. K výsledku priemerného týždenného pracovného času v rámci tabuľkovej časti vyjadrenia preto dospel žalovaný bez toho, že by zobral do úvahy právne záväzné ustanovenia Čl.2.ods.1 a 2 Smernice 2003/88/ ES ktorým sa jednoducho „vyhol“ pričom takýto prístup žiadnym spôsobom nevysvetlil. Z tohto dôvodu žalobca považuje spôsob výkladu priemernej týždennej pracovnej doby uvedený vo výpočte žalovaného za zavádzajúci nakoľko nereflektuje pojem pracovný čas v zmysle Čl.2 Smernice a opiera sa výlučne len o slovenskú právnu úpravu Zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Možno konštatovať, že aj inštitút referenčného obdobia žalovaný použil nekorektným spôsobom nakoľko nevyhnutnou podmienkou jeho správnej aplikácie v súlade s Čl.16 Smernice 2003/88/ES je rešpektovanie jej príslušných ustanovení smernice. Pre výpočet priemerného týždenného pracovného času mal žalovaný brať do úvahy výlučne služobnú dobu hasiča zahrňujúcu jeho pracovnú pohotovosť na pracovisku. V danom prípade preto ide o rešpektovanie definície pracovný čas podľa Čl.2 ods.1 Smernice, ktorý pri vyhotovení svojej tabuľky žalovaný nezohľadnil a napriek tomuto postupu nesúladnému s úniovým právom dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu ustanovenia Čl.6 písmeno b) smernice týkajúceho sa priemerného 48 hodinovému týždenného pracovného času. Treba preto uviesť, že žalovaný sa nemôže dovolávať skutočnosti, že nedošlo k porušeniu Čl.6 písmeno b) Smernice za pretrvávajúceho porušenia Čl.2 ods.1. Z uvedených dôvodov je žalobca toho názoru, že uvedené dĺžky priemerného týždenného času počas referenčného obdobia nemožno považovať za správne nakoľko v konaní ktoré predchádzalo ich určeniu došlo k porušeniu označených ustanovení smernice 2003/88/ES.

11. Právny zástupca za žalobcu predložil súdu prehľad odpracovných hodín za obdobie 07/2018-08/2021 s rozpisom mesačne odpracovaného služobného času, služobnej pohotovosti, štátnej služby nadčas, čerpania dovolenky aj PN, vrátané vypočítaného priemerného týždenného pracovného času v zmysle Smernice 2003/88/ES, z ktorej vyplýva, že za 07/2018 žalobca odpracoval celkom 145,95 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 51,08 hodín, 08/2018 celkom odpracované 173,15 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 67,34 hodín, 09/2018 celkom opracované 152 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 36,69 hodín, 10/2018 celkom opracované 202 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 48,76 hodín, 11/2018 celkom opracované 238,73 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 53,91 hodín, 12/2018 celkom opracované 195,67 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 48,92 hodín. V roku 2019 01/2019 celkom opracované 137,50 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 53,47 hodín, 02/2019 celkom opracované 203,20 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 50,80 hodín, 03/2019 celkom opracované 186 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 44,90 hodín, 04/2019 celkom opracované 216 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 52,14 hodín, 05/2019 celkom opracované 221,75 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 51,74 hodín, 06/2019 celkom opracované 202 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 48,76 hodín, 07/2019 celkom opracované 168,77 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 49,22 hodín, 08/2019 celkom opracované 1161 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 46,96 hodín, 09/2019 celkom opracované 217,50 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 50,75 hodín, 10/2019 celkom opracované 72 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 56 hodín, 11/2019 celkom opracované 216,92 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 58,40 hodín, 12/2019 celkom opracované 177 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 44,42 hodín. V roku 2020 01/2020 celkom opracované 169,35 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 45,59 hodín, 02/2020 celkom opracované 193 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 50,04 hodín, 03/2020 celkom opracované 168 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 42, hodín, 04/2020 celkom opracované 161 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 41,74 hodín, 05/2020 celkom opracované 216 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 52,14 hodín, 06/2020 celkom opracované 206,92 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 49,95 hodín, 07/2020

celkom opracované 145,90 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 40,40 hodín,08/2020 celkom opracované 154 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 44,92 hodín, 09/2020 celkom opracované 152 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 48,36 hodín, 10/2020 celkom opracované 178 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 54,17 hodín, 11/2020 celkom opracované 221 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 53,34 hodín, 12/2020 celkom opracované 159 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 53 hodín. V roku 2021 01-03/2021 neutrálne obdobie v zmysle čl. 16 písm. b smernice. V 04/2021 celkom opracované 168 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 43,56 hodín, 05/2021 celkom opracované 202 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 47,13 hodín, 06/2021 celkom opracované 193 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 46,59 hodín, 07/2021 celkom opracované 159,20 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 46,43 hodín, 08/2021 celkom opracované 169,10 hodín, priemerný týždenný pracovný čas 49,32 hodín. Žalobca ďalej uvádza, že doby vyplatenej ročnej dovolenky priznanej v súlade s čl. 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne. Z tabuľky predloženej žalovaným teda vyplýva, že nezohľadňujú tzv. neutrálne obdobia alebo obdobia, ktoré sa do výpočtu nezhŕňajú. Žalovaný uvedené nezohľadnil v roku 2018 v mesiacoch júl, august, september, október, december. V roku 2019 január, marec, apríl, máj, júl, august, október, november, december. V roku 2020 1-6 mesiac, v roku 2021 1-6 mesiac. V uvedených obdobiach žalovaný nezohľadnil dni dovolenky a práceneschopnosť.

12. Žalovaná strana v podaní doručenom súdu dňa 27.4.2023 predovšetkým akcentovala na tú skutočnosť, že pokiaľ ide o osobnostné práva je potrebné majetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. V konaní nesie žalobca bremeno tvrdeniach v tom, že žalovaný spôsobil žalobcovi škodu resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípade existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Žalovaný má za to, že žalobca ani jeho právny zástupca v konaní nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požadoval. Žalovaný ďalej cituje z rozhodnutí súdov na ktoré v rámci argumentácie odkazuje.

13. Podľa čl. 7 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods.5.

14. Podľa čl. 144 ods. l Ústavy Slovenskej republiky, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

15. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

16. V čl. 1 bod 2 Smernice táto rieši: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

17. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.
18. Podľa čl. 2 bod 1 Smernice „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

19. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice členské štáty príjmu opatrenia na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

20. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

21. Podľa ustanovenia § 85 ods. l zákona č. 315/2001 Z. z. („Zákon“) služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

22. Podľa ustanovenia § 85 ods. 2 Zákona služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

23. Podľa ustanovenia § 86 ods. 1 a 2 Zákona služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

24. Podľa ustanovenia § 91 ods. 1 Zákona štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

25. Podľa ustanovenia § 91 ods. 3 Zákona v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

26. Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 Zákona služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

27. Podľa ustanovenia § 97 ods. l písm. h) zákona č. 315/2001 Z.z. ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

28. Podľa ustanovenia § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z.z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom, okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

29. Podľa ustanovenia § 122 ods. l, ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. l určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

30. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného patu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

31. Otázku, či do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov (lekárov, hasičov), v prípade hasičov riešil Súdny dvor EU (ďalej len ESD) vo svojom rozsudku C - 429/09 G. Fuß tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. V tejto veci týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ďalej uviedol, že: „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby

prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice (bod 25 Rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010).

32. Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že .. pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104/ES nezávisle od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonávala v priebehu pracovnej pohotovosti“(bod 27 Rozsudku ESD vo veci 437/05 z 11.1.2007).

33. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

34. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo je vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

35. Súd sa prioritne zaoberal vznesenou námietkou nedostatku pasívnej legitimácie Slovenskej republiky. S námietkou žalovaného sa nestotožnil, nakoľko Slovenská republika ako členský štát je zodpovedný za dodržiavanie a rešpektovanie práva Európskej únie, čím vylúčil pochybnosti o vecnej legitimácii žalovaného.

36. Vzťah úniového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku, ktoré zásady sú povinné rešpektovať aj vnútroštátne súdy v zhode s čl. 7 ods. 2, 5 , čl. 144 Ústavy SR ako aj čl. 3 Civilného sporového poriadku. V zmysle uvedeného je viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Právo na náhradu škodu spôsobenej porušením práva Únie patrí medzi všeobecné zásady komunitárneho práva vyplývajúce priamo z judikatúry SD EÚ bez ohľadu na vnútroštátnu právnu úpravu, a odráža základné vlastnosti komunitárneho práva - zásadu prednosti a priameho účinku, ako aj povinnosť vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex oficio. Judikatúra SD EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva únie je založená na zásade „pacta sunt servanda“ vyjadrenej v čl. 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie a plnenie záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy, alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Porušenia úniového práva sa môže dopustiť každý orgán, ktorý konal v mene členského štátu. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry SD EÚ vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členských štátov za takto vzniknutú škodu, ktorá sa vzťahuje na prípady po 1. porušenie práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc (prípad C-6/90 a 9/90, C-178, 179 a 188 až 190/94), po 2. aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu únijnému právu ( C-115/08, C-106/77), po 3. vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie (C-2/06, C-453/00), po 4. na prijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktoré je v rozpore s právom Únie (C-46 až 48/93). Zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu nastáva, ak sú splnené 3 predpoklady po 1. porušená úniová norma priznáva právo fyzickým alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, po 2. porušenie úniového práva je dostatočne závažná a po 3. medzi porušením úniového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou SD EÚ v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu rovnocennosti (ekvivalencie) a účinnosti (efektivity). Zásada rovnocennosti znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý mu vyplýva z úniovej právnej normy za takých podmienok za

akých by si mohol nárok uplatniť založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez únijného prvku. Zásada účinnosti - efektivity znamená, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá únijné právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaný únijným právom, právnym poriadkom, prakticky znemožňoval alebo sťažoval.

37. Predmetná vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu smernice do zákona č. 315/2001 Z.z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti. Nesprávna transpozícia smernice EÚ alebo jej absencia do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného procesu, preto je nesporné, že pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktorý bol tiež garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/2001 Z.z.. Na uvedenom nič nemení ani to, ak by základ zodpovednosti štátu spočíval v nesprávnej aplikácii ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku, ktorý prípad porušenia práva únie rovnako zakladá priamu zodpovednosť členského štátu. Táto objektívna zodpovednosť existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenie práva Únie dopustil (napr. C-429/09).

38. K žalovaným namietanej aplikácii Smernice na daný prípad súd, okrem už uvedeného, uvádza, že výklad pôsobnosti jej aplikácie žalovaným (písomné podanie doručené súdu 25.11.2020) je nesprávny, keď čl. 1 ods. 3 Smernice odkazuje na pozitívne vymedzenie čl. 2 smernice 89/392/EHS, negatívne vymedzenie upravuje výslovne („táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice“). ESD v Rozsudku Fuß uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči (ako tvrdí v rámci svojej procesnej obrany žalovaný, resp. že na hasičov sa smernica nevzťahuje), keď v bode 33 konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i. C-397/01 až 103/01, s. I-8835, body 98 a100, ako aj Fuß, už citovaný, body 33 až 35 a 38).

39. Vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01, Pfeiffer) ESD uviedol, že „ ...časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času“ (bod 95 Rozsudku ESD C-397/02 z 5.10.2004). V dôsledku takého prístupu je zrejmé, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a by mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka (Rozsudok ESD C-14/04, Dellas. bod 48, 58).

40. Ďalej v bode 35 Rozsudku ESD C-429/09 konštatuje, že Súdny dvor už rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia (pozri rozsudky Pfeiffer a i., už citovaný bod 99, ako aj Fuß, už citovaný bod 52).

41. Okrem toho Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffera a i., už citovaný, body 103 až 106, ako aj Fuß, body 56 až 59)..

42. V bode 38 Rozsudku ESD C-429/09 Súdny dvor konštatuje, že za týchto podmienok má pracovník, ako je G. Fuß, ktorého v zásahovej službe zamestnáva Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení článku 6 písm. b) smernice 2003/88 voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na

účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia (rozsudok Fuß, bod 60).

43. Z ustanovenia § 85 zákona č. 315/2001 Z. z. (podľa ktorého služobným časom príslušníka je časový úsek v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne), z ustanovenia § 92 tohto zákona (podľa ktorého Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v miestne vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni) vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase“. Vzhľadom na uvedené sa súd stotožňuje s názorom žalobcu, že služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, „takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods. 2) a § 91 ods. l zákona tiež uvádza, že „štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 zákona o hasičskom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 ustanovenia § 103 v spojení s ustanovením § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.).

44. Z uvedeného možno logicky vyvodiť záver, že smernica 2003/88 ES nebola správne prebratá. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky spadajúceho pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky má smernicou garantované právo na 48 hodinový pracovný čas. V stálej štátnej službe ako hasič v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora, nepochybne odpracoval v rokoch 2017 až 2020 (t.j. od 01/2017 - 04/2020 vrátane) priemerný týždenný pracovný čas presahujúci týždenný 26C/37/2020 15 pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na základe čoho súd uzavrel, že sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republiky.

45. Po zhodnotení hore uvedeného dospel súd k záveru, že sú splnené všetky 3 podmienky týkajúce sa existencie práva na náhradu škody. Prvá podmienka vyplývajúca z čl. 6 písm. b) smernice, ktorá predstavuje právnu normu Únie a jednotlivcom priznáva práva, pričom vychádzajúc aj z rozsudku ESD vo veci C-429/09 konštatuje priamy účinok čl. 6 písm. b) smernice a priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnym súdom. Porušenie práva Únie je dostatočne závažné, ak je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. Z judikatúry Súdneho dvora pritom vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle smernice. Žalobca v rozhodnom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) smernice, teda ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, čo je závažným porušením práva Únie. Tým je splnená aj druhá podmienka predmetnej veci. K existencii priamej príčinnej súvislosti ako tretej podmienky súd uvádza, že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením čl. 6 písm. b) smernice a škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku za predpokladu dodržania maximálneho týždenného pracovného času, ktorý by žalobca musel odpracovať.

46. K námietke žalovaného o povinnosti súdu preveriť, či poškodená osoba prejavila snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či využila dostupné prostriedky na právnu ochranu (žalovaný poukazuje na rozsudok ESD C-46/93) súd uvádza, že súd uvedené tvrdenie nepovažuje za relevantné (rozsudok vo veci C-429/09 na uvedené neodkazuje).

47. Na základe uvedeného súd považuje žalobu za dôvodnú. V zmysle slovenského právneho poriadku náhrada ujmy v nemajetkovej sfére môže byť zabezpečená cez inštitút upravený v ustanoveniach

§ 11 a nasl. OZ. Právo Európskej únie zaväzuje Slovenskú republiku ujmu uhradiť, pričom kritéria na stanovenie výšky náhrady majú byť podľa judikatúry ESD v súlade s princípmi ekvivalencie - rovnocennosti (podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné, ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov) a efektivity (nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady). Uvedené je možné odôvodiť z rozsudku C-429/09 v bodoch 62, 93). Z vyššie uvedeného vyplýva, že kritéria na stanovenie výšky náhrady majú byť analogicky odôvodnené od ustanovení o ochrane osobnosti v OZ. Pri stanovení sumy náhrady za zásah žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu kam patrí právo na odpočinok, rodinný život, súkromie, ktorá mu takýmto zásahom vznikla a aj na následky zásahom vyvolané, okolnosti zásahu, súd voľnou úvahou stanovil náhradu nemajetkovej ujmy priznávanú všeobecnými súdmi v iných prípadoch aplikujúc ustanovenie § 13 OZ (napr. bod 95 rozsudku C-429/09). Ako vyplýva z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-429/09 v prípade porušenia práva na maximálny pracovný čas, ide o porušenie závažné. Podľa názoru súdu preto len prípadné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočné, keďže pri porušení práva na maximálny pracovný čas je zároveň porušované aj právo žalobcu na primeraný odpočinok, ide o zásah do súkromnej a rodinnej sféry, keďže bol u žalobcu znížený časový priestor na prípadný čas strávený s rodinou. V neposlednom rade súd zhodnotil aj možné negatívne dopady na žalobcov zdravotný stav v dôsledku dlhodobého vykonávania práce nad zákonný 48 hodinový týždenný pracovný čas a za primeranú sumu považoval sumu 2 000,- eur vychádzajúc aj z rozhodnutí súdov SR v obdobných prípadoch, ako aj v prípadoch zásahu do práva na ochranu osobností napr. pri ublížení na zdraví, šírením nepravdivých tvrdení, prezentovaním neoprávnenej kritiky, kde intenzitu zásahu nemožno „ohodnotiť" rovnako. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, nakoľko suma 20.000 € sa javí neprimeranou aj napriek tomu, že žalovaný doposiaľ nezjednal účinnú nápravu.

Súd sa nestotožnil s námietkou miestnej nepríslušnosti, nakoľko príslušnosť súdu je daná v zmysle § 19 písm b/Csp (osobitná miestna príslušnosť).

48. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že svedčí plne úspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %, keď súd uplatnil zásadu úspechu, pretože stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za (ne)predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov bolo treba v tomto prípade ustáliť, že základom bolo konštatovanie zásahu a vznik ujmy u žalobcu. Pritom súd odkazuje na nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99 a tiež na komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 926).

49. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).
Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).